

Ariketak83

I. Aukeratu esaldi egokia Euskaltzaindiaren *Hiztegi Batua* kontuan hartuz:

1. a) **Hatzazal** hauskorrak eta arrasto zuriak gerta daitezke giltzurrunek ez dituztelako gernuko proteinak behar bezala iragazten.
b) **Azazkal** hauskorrak eta arrasto zuriak gerta daitezke giltzurrunek ez dituztelako gernuko proteinak behar bezala iragazten.
2. a) Atzoko udalbatzan, guztiok onartu genuen kale **estu** eta aldapatsuek arazo larriak sorrarazten dituztela gure herrian; ez ginen ados jarri, ostera, irtenbideak topatzen.
b) Atzoko udalbatzan, guztiok onartu genuen kale **hestu** eta aldapatsuek arazo larriak sorrarazten dituztela gure herrian; ez ginen ados jarri, ostera, irtenbideak topatzen.
3. a) Herrialde pobreen dependentzia maila **handiagotu** egin da krisia hasi zenetik, eta batzuek diote, une honetara ailegatuta, zorra barkatzeak ez lukeela balioko dependentzia sistema horretan jarraitu ahal izateko baino.
b) Herrialde pobreen dependentzia maila **haundiagotu** egin da krisia hasi zenetik, eta batzuek diote, une honetara ailegatuta, zorra barkatzeak ez lukeela balioko dependentzia sistema horretan jarraitu ahal izateko baino.
4. a) Eskolako psikologoak azaldu zigunez, haurrei txikitatik hitz egin behar zaie **heriotzeaz**, eta bizitzako beste aro baten moduan ulertzen lagundu.
b) Eskolako psikologoak azaldu zigunez, haurrei txikitatik hitz egin behar zaie **heriotzaz**, eta bizitzako beste aro baten moduan ulertzen lagundu.
5. a) Hitzaldiaren bukaeran, berdintasun teknikariak nabarmendu du gaur ere gizon bat **hatzeman** dutela bikotekidea jotzea egotzita.
b) Hitzaldiaren bukaeran, berdintasun teknikariak nabarmendu du gaur ere gizon bat **atzeman** dutela bikotekidea jotzea egotzita.
6. a) Gaurko saioan, inguru jakin batean jaio izanak norbanakoaren bizitzan eduki dezakeen garrantziaz **ausnartzea** izango dugu helburu nagusiena.
b) Gaurko saioan, inguru jakin batean jaio izanak norbanakoaren bizitzan eduki dezakeen garrantziaz **hausnartzea** izango dugu helburu nagusiena.
7. a) Egindako balorazioetan askotariko iritziak entzun ohi ditugu, baina harri eta zur gelditu ginen denok lankide batek gure artean ideia **herexeak** daudela esan zuenean.
b) Egindako balorazioetan askotariko iritziak entzun ohi ditugu, baina harri eta zur gelditu ginen denok lankide batek gure artean ideia **heretikoak** daudela esan zuenean.
8. a) Bozeramaileak gogorarazi zien agintariei **hibaiaren** ertzean industria kokatzea eragotzi behar dutela, landaretza eta fauna guztia suntsitu nahi ez badugu.
b) Bozeramaileak gogorarazi zien agintariei **ibaiaren** ertzean industria kokatzea eragotzi behar dutela, landaretza eta fauna guztia suntsitu nahi ez badugu.

IVAP

HERRI ARDURALARITZAREN
EUSKAL ERAKUNDEA

9. a) Aitortu beharra daukagu begiak **hetsirik** egin genuela ia bide guztia, sarraski kimikoak eragindako kalte izugarriei begiratzeko adorerik gabe sentitu baikinen.
b) Aitortu beharra daukagu begiak **hertsirik** egin genuela ia bide guztia, sarraski kimikoak eragindako kalte izugarriei begiratzeko adorerik gabe sentitu baikinen.
10. a) Aldian-aldian entzuten da **hauzo lanean** oinarritutako mugimendu berri bat sortu dela. Hasiera batean, **hauzokoen** artean egindako lana adierazteko erabili ohi zen **hauzolan** hitza; gaur egun, ostera, lankidetzaren sinonimotzat hartzen da.
b) Aldian-aldian entzuten da **auzolanean** oinarritutako mugimendu berri bat sortu dela. Hasiera batean, **auzokoen** artean egindako lana adierazteko erabili ohi zen **auzolan** hitza; gaur egun, ostera, lankidetzaren sinonimotzat hartzen da.

2. **Honako testu hau aldizkari honetako «Kontziliazioa edo lan-produktibitatea helburu?» erreportajetik atera dugu (26. orr.), eta 12 gramatika-akats sartu dizkiogu. Bila itzazu akatsok, eta, ondoren, zuzendu ariketa testu originalari begiratuta:**

EGUZKI ORDUA

Euskal Herriko erlojuak eguzki ordua baino ordubete aurrerago dabiltsa neguan, eta uda, aldiz –udako ordutegiaren aldaketaren eraginez–, hiru ordu lehenago. Kontziliazioari eta ordutegiaren arrazionalizazioaren buruzko txostena onartu ondoren plazaratu ziren eritzi, ohar eta interpretazioen arabera, ordutegi nahas-mahas horregatik bazkaltzen da Hego Euskal Herrian –eta espainiar estatuan, orohar–, Europan beranduago baino. Erloju ofizialaren arabera, 14:00tan bazkaltzen ohi dugu, eta 21:00tan afaltzen. Aldiz, erloju biologikoaren arabera, 13:00etan genuke bazkari ordua, eta 20:00etan afaria. Adituen iritziko, horrek esan nahi du, biologikoki, Europan gainerako herrialdekin batera egiten ditugula bi otordu nagusiok. Ordea, erloju ofiziala agintzen duenez gure bizitza erritmoan, iluntzeko bederatzietan afaltzea goizeko 10.00etan lanean hastea ekarri beharko luke.

3. **Lotu hitz bakoitza bere definizioarekin:**

1. Norbaiti zerbait egitea komeni dela aditzera eman.
2. Zorroztasuna galdu.
3. Oinarri edo eredutzat hartzen denarekiko alde edo desberdintasunen bat duen beste era bat.
4. Era jakin bat emanez itxuratu.
5. Zerbaiterako bide bezala zerbait edo norbait erabili.
6. Edozein arazo edo jardun eztabaidagarri.
7. Adierazten den helburuaz soilik edo bereziki.
8. Zerbaiten balioa, kantitatea, kopurua, etab. txikitu edo gutxitu.
9. Maite edo gogoko den zerbaitekiko edo norbaitekiko lotura edo sentimenduzko erlazioa.
10. Gehitu, batez ere nolakotasunean.

11. Legeak edo moralak eragozten edo galarazten ez duena.
12. Adierazten den orokortasunetik edo arau komunetik gauza edo pertsona bat at utzi.
13. Norberaren edo norberaren ardurapekoen ekintzen erantzule izatea.
14. Elkarren arteko haserrea, eztabaida, borroka.
15. Ontzat emateko ekintza eta horren ondorioa.
16. Zaindu.
17. Aintzat hartua izatea merezi duena.
18. Zerbait burutzeko zailtasuna, oztopoa edota traba.

4. Bete hutsuneak zerrendako hitzekin:

1. Kontratazioetan hizkuntza-irizpideak ezartzea _____ dela esan du Udalak.
2. _____ handiko lana da.
3. Azken aldi honetan ez dugu etxean _____ rik izan.
4. _____ k izango ditu dena ulertzeko.
5. EIMAKo liburuek Hezkuntza Sailaren _____ behar dute.
6. Zergak ordaintzetik _____ dute.
7. Lau aldundiek euskara indartzeko _____ sortu dute erakundea.
8. Testuan zenbait aldaketa egitea _____ digute.
9. Adimenaz _____ zaitez, ez indarraz.
10. Euskaltzaindia gure lau aldundiek sortu eta _____ zuten.
11. Hitz batek _____ dialektalak izan ditzake.
12. Ingurumen-inpaktua _____ nahi dute eta horretarako hainbat ekimen jarri dituzte abian.
13. Erakundeko ordezkariak elkartu ziren atzo kaltetuei babesia eta _____ adierazteko.
14. Eusko Jaurlaritzak euskararen erabilera _____ nahi du eta plan berri bati ekin dio helburu hori lortzeko.
15. Lan baldintza _____ k aldarrikatu dituzte sindikatuek.

- I.
1. b) **Azazkal** hauskorrak eta arrasto zuriak gerta daitezke giltzurrunek ez dituztelako gernuko proteinak behar bezala iragazten.
  2. a) Atzoko udalbatzan, guztiok onartu genuen kale **estu** eta aldapatsuek arazo larriak sortarazten dituztela gure herrian; ez ginen ados jarri, ostera, irtenbideak topatzen.
  3. a) Herralde pobreen dependentzia maila **handiagotu** egin da krisia hasi zenetik, eta batzuek diote, une honetara ailegatuta, zorra barkatzeak ez lukeela balioko dependentziako sistema horretan jarraitu ahal izateko baino.
  4. b) Eskolako psikologoak azaldu zigunez, haurrei txikitatik hitz egin behar zaie **heriotzaz**, eta bizitzako beste aro baten moduan ulertzen lagundu.
  5. b) Hitzaldiaren bukaeran, berdintasun teknikariak nabarmendu du gaur ere gizon bat **atze-man** dutela bikotekidea jotzea egotzita.
  6. b) Gaurko saioan, inguru jakin batean jaio izanak norbanakoaren bizitzan eduki dezakeen garrantziaz **hausnartzea** izango dugu helburu nagusia.
  7. b) Egindako balorazioetan askotariko iritziak entzun ohi ditugu, baina harri eta zur gelditu ginen denok lankide batek gure artean ideia **heretikoak** daudela esan zuenean.
  8. b) Landaretza eta fauna guztia suntsitu nahi ez baditugu, **ibaiaren** ertzean industria kokatzea eragotzi behar dutela gogorazti zien agintariei bozeramaileak.
  9. a) Aitortu beharra daukagu begiak **hetsirik** egin genuela ia bide guztia, sarraski kimikoak eragindakokalte izugarri begiratzeko adorerik gabe sentitu baikin.
  10. b) Aldian-aldian entzuten da **auzolanean** oinarritutako mugimendu berri bat sortu dela. Hasiere batean, **auzokoen** artean egindako lana adierazteko erabili ohi zen **auzolan** hitza; gaur egun, ostera, lankidetzaren sinonimotzat hartzen da.

2. Aldizkariaren 26. orrialdea

- 3.
1. iradoki	6. auzia	11. zilegi	16. artatu
2. kamustu	7. berariaz	12. salbuetsi	17. duina
3. aldaera	8. murriztu	13. erantzukizuna	18. eragozpena
4. eratu	9. atxikimendua	14. ika-mika	
5. baliatu	10. areagotu	15. onespina	

- 4.
1. Kontratazioetan hizkuntza-irizpideak ezartzea **zilegi** dela esan du Udalak.
  2. **Erantzukizun** handiko lana da.
  3. Azken aldi honetan ez dugu etxean **ika-mikarrik** izan.
  4. **Eragozpenak** izango ditu dena ulertzeko.
  5. EIMAKo liburuek Hezkuntza Sailaren **onespena** behar dute.
  6. Zergak ordaintzetik **salbuetsi** dute.
  7. Lau aldundiek euskara indartzeko **berariaz** sortu dute erakundea.
  8. Testuan zenbait aldaketa egitea **iradoki** digute.
  9. Adimenaz **baliatu** zaitez, ez indarraz.
  10. Euskaltzaindia gure lau aldundiek sortu eta **eratu** zuten.
  11. Hitz batek **aldaera** dialektalak izan ditzake.
  12. Ingurumen-inpaktua **murriztu** nahi dute eta horretarako hainbat ekimen jarri dituzte abian.
  13. Erakundeko ordezkariak elkartu ziren atzo kaltetuei babesa eta **atxikimendua** adierazteko.
  14. Eusko Jaurlaritzak euskararen erabilera **areagotu** nahi du eta plan berri bati ekin dio helburu hori lortzeko.
  15. Lan baldintza **duinak** aldarrikatu dituzte sindikatuek.

IVAP

HERRI ARDURALARITZAREN
EUSKAL ERAKUNDEA

